

MYRS 21.03.2023 § 59

21/04.03.01/2023

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi alue- ja rakennepolitiikan ohjelma 2021–2027

Toimintalinja ja hallinnonala: 1 Innovatiivinen Suomi, TEM

Erityistavoite: 1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen

Hakemusnumero: R-00107

Hakija: Centria -ammattikorkeakoulu Oy (Nivala-Haapajärven seutu NIHAK ry, Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä, Sievin Teollisuuspuisto Oy)

Toteutusaika: 1.10.2022–30.9.2025

Toteuttamisalue: Sievi, Nivala, Ylivieska, Merijärvi, Haapavesi, Siikalatva, Pyhäntä, Kärsämäki, Haapajärvi, Reisjärvi, Pyhäjärvi, Kalajoki

Hankekuvaus:

Miehittämättömät järjestelmät mahdollistavat uusia liiketoiminta-avauksia, sekä luovat vaihtoehdon korvaamaan tämänhetkisiä menetelmiä nopeampina, kustannustehokkaampina ja vähähiilisempinä ratkaisuin. Dronejen määrän sekä niihin liittyvän liiketoiminnan ennustetaan kasvavan voimakkaasti tulevina vuosina.

Droneilla, kuten myös muilla miehittämättömillä järjestelmillä on olemassa jo satoja eri käyttötarkoituksia, mutta kaupallinen liiketoiminta on pientä ja yleensä osana muuta yrityksen toimintaa. Siksi on tärkeää löytää tai kehittää ratkaisuja, jotka ovat kaupallisesti käytettäviä, kannattavia ja kestäviä.

Tietoisuus miehittämättömistä järjestelmistä, kuten droneista ja etäohjattavista maa-ajoneuvoista on noussut erityisesti viime vuosina. Muillakin kuin dronepalveluja tarjoavilla aloilla on herännyt ajatuksia, miten näitä järjestelmiä voitaisiin ottaa käyttöön ja käyttää vaihtoehtoisina ratkaisuin korvaamaan nykyisiä menetelmiä tai luomaan kokonaan uudenlaista liiketoimintaa.

Dronepalveluja tuottavien yritysten, kuten myös muiden dronetoimintaa harrastavien tulee noudattaa EU:n droneasetuksia, joiden tarkoitus on parantaa turvallisuutta ja helpottaa dronetoimintaa maanrajojen yli. Toisaalta asetukset saattavat rajoittaa lentotoimintaa ja siten rajoittaa dronejen käyttöä tietyissä paikoissa tai käyttötapauksissa. Maassa liikkuvat järjestelmät (UGV), joita ei koske samat rajoitukset, kuin ilmasta käsin tehtäviä operaatioita, voivat luoda vaihtoehtoisia ratkaisuja lentotoiminnalle. UGV:n hyödyntäminen on ollut pitkään sotilaallisella

puolella arkea, mutta tänä päivänä toiminta laajenee ja robotit kuljettavat ostoksia Suomessakin: <https://hok-elanto.fi/news/alepa-ottaa-ruoan-robottikuljetukset-kayttoon-ensimmaisenasuomessa/>.

Haasteena näiden miehittämättömien järjestelmien hyödyntämisessä yrityksen liiketoiminnan kasvattamiseksi voi olla tiedon puute liittyen teknologioihin, käytänteisiin ja säädöksiin. Tällä hankkeelle vastataan näihin haasteisiin.

Hankkeessa hyödynnetään Centria-ammattikorkeakoulun osaamista miehittämättömien järjestelmien teknologia-asiantuntijana sekä Centria Drone Lab -kehittämisympäristöä pilotoitien tukena.

Toimenpiteet:

1. Hankkeen päätavoitteena on miehittämättömiin järjestelmiin liittyvän osaamisen ja sitä myötä innovaatiokapasiteetin kasvattaminen alueella. Tavoitteen mittarina toimii hankkeen ohjausryhmän arvio siitä, onko osaamista ja innovaatiokapasiteettia onnistuttu kasvattamaan (esim. palautteet pilotoinneista ja workshopeista).
2. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa pilotoitavia käyttötapauksia alueen ja loppukäyttäjien näkökulmasta. Tavoitteen mittarina toimii tunnistettujen käyttötapausten määrä.
3. Hankkeessa on tavoitteena yhteiskehittää valittujen käyttötapausten ratkaisuja sekä pilotoidaan niitä eri toimialojen kanssa, sekä jakaa tietoa ratkaisuista alueelle. Tavoitteen mittarina toimii pilotoitien määrä, sekä tiedonjakotilaisuuksien määrä.
4. Tunnistaa pilotoitujen käyttötapausten sovellettavuutta muille toimialoille ja kehittää ratkaisuja kaupallistamisnäkökulma huomioiden. Tavoitteen mittarina toimii hankkeen toteuttajaorganisaatioiden arvio sovellettavuudesta ja kaupallistamismahdollisuudesta.

Centrian kansallisten sekä kansainvälisten verkostojen kautta saadaan viimeisimpiä tietoja miehittämättömien teknologioiden tutkimustuloksista sekä säädöksiin liittyvistä asioista. Yhteistyö Traficomien kautta auttaa lisäämään kansallista sekä kansainvälistä näkyvyyttä.

Hanke toteuttaa Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategiaa tukemalla vähähiilistä taloutta, kiertotalouden ja vihreän siirtymän toimenpiteitä kehittämällä sekä pilotoimalla niitä edistäviä ratkaisuja. Ympäristöä säästävistä vaihtoehtoisista ratkaisuista sekä niiden pilotoinneista jaetaan tietoa alueelle. Hankkeen pilotoitien kautta edistetään teknologioiden käyttöönottoa ja jaetaan hyviä käytänteitä niihin liittyen. Hankkeen myötä vahvistetaan yritysten ja TKI:n yhteistyötä, sekä kasvatetaan kehittämisympäristöjen hyödynnettävyyttä. Tämä kasvattaa alueen osaamista, kilpailukykyä sekä innovaatio-kapasiteettia.

Hanke vahvistaa Centrian ja elinkeinoelämän toimijoiden osaamista, kansallista ja kansainvälistä verkostoitumista.

Kokonaiskustannusarvio (€):

Henkilöstökustannukset:	491 043
Välilliset kustannukset, FR40%:	196 418

Kustannukset yhteensä: 687 461

Kokonaisrahoitussuunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus: 481 222

Kunta 119 315

Muu julkinen rahoitus: 77 624

Yksityinen: 9 300

Rahoitus yhteensä: 687 461

Hankearviointi, pisteet: 38/52

Maakuntaohjelman toimintalinja: KT 1 A, Pohjois-Pohjanmaa MAKO Digitalisaatio

Valmistelija: Katarina Timisjärvi, 040 685 4025

Esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

MYR:lle esitetään, että se antaa hankkeesta myönteisen lausunnon.

Päätösesityksen perustelut:

Hankkeella edistetään alueen ja yritysten elinkeino- ja työelämälähtöisiä tutkimus- ja innovointivalmiuksia ja uusien teknologioiden käyttöönottoa. Rahoituksella vauhditetaan pk-yritysten kasvua ja kilpailukykyä. Hanke on Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategian mukainen.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.